מקורות להצגה " אל ארץ צב"י – על דמותו של הרצי"ה

<u>הערכים שעולים מתוך ההצגה:</u>
רשימת הערכים הבאים לידי ביטוי בהצגה היא:.
א.. יחס לבעלי חיים.
ב. עצמאות אישית ולאומית
ג.. חביב אדם שנברא בצלם – יחס לגויים
ד. יחס למיסיון הנוצרי.
ה. יחס לארץ ישראל וחובת ההתישבות בה.
ו. יחס למדינת ישראל ולמנהיגיה.
ז. יחס לתלמידיו וללימוד התורה.
ח. תנועת שלח את עמי – יחס לעולים מרוסיה
ט. כח גופני בארץ ישראל.
י. יחס לאכילה .
יא. יחס לאישתו
יב. יחס לאביו.

הסיפורים שעליהם מתבססת ההצגה:

סיפור המסגרת –
ההצגה מספרת את סיפורו של יוהאן הילד הנוצרי שמתברר שהוא יהודי שנמסר בגיל צעיר למסיון, והרצי"ה מקבל אותו לביתו, והוא גר שם.
את ההשראה לסיפור המסגרת קיבלנו מהסיפור הבא:

הכומר היהודי

סיפר הרב חיים שטיינר כומר צעיר שעלה במדרגות הכמורה קיבל מינוי לתפקיד חשוב בותיקן אביו של הכומר הצעיר התרגש מאד ששמע על המינוי ומתוך היסח הדעת הגיב ואמר "הנה היהודי שאימצנו זכה להתקדם בכמורה"
הכומר הצעיר היה המום כששמע את דברי האיש שעד אותו יום היה בטוח שהוא אביו מולידו . יהודי? שאימצנו? מעולם לא שמע על כך מה לו וליהודים רק כעת הבין הצעיר כי הוא בעצם יהודי שאומץ על ידי משפחה נוצרית במהלך השואה.
מאז הופרה שלוות נפשו של הכומר . הוא חש מבוכה בלבול וחוסר שקט רב. הוא החל להתעניין ביהדות וככל שהתקרב ליהדות , כך הלך והתנתק מהדת הנוצרית ומחברת הכמרים. בהמשך הגיע לארץ אך גם כאן לא נרגע. רחוק היה משלוות הנפש ורוחו היתה חצויה ומסובכת. כאשר הגיע לאזניו שמעו של הרב צבי יהודה הוא ביקש להפגש איתו.
הרצי"ה קיבלו כדכו באהבה ובחום רב, והזמינו לשהות ארוכה יותר במחיצתו. כיוון שהרב הקפיד לא להכניס לישיבה אדם שאינו מקיים תורה ומצוות הוא הזמינו להתגורר בביתו. היו תלמידים שהתרעמו על נכונותו של ראש הישיבה להכניס הביתה בחור כה מבולבל ומסובך נפשית, ולהקדיש לו זמן כה רב . אך רבינו בסבלנות אין קץ משה אותו מתהומות, והעמידו על רגילו . אותו בחור התחתן לבסוף והקים משפחה לתפארת בישראל.
[[משמיע ישועה עמוד 185

את היחס המיוחד והבלתי אמצעי שמקבלת הדמות המרכזית במחזה. יוהאן, קיבלנו מהסיפור הבא:

דייר המשנה החילוני של הרב
סח הרב דוד חי הכהן: נכדו של רב גדול בירושלים בחור צעיר לימים חדל לקיים מצוות הוא שינה את שמו לדרור, ברצונו להביע שחופשי הוא ממצוות, בצר לו הוציאו אביו מביתו , אך הרב צבי יהודה באהבתו את סבו של הבחור החליט לקרב את הבחור.
כך במשך תקופה ארוכה גר דרור בביתו של הרציה כשהוא מסתובב בגילוי ראש, בהיותו איש מעשי , הוא סייע לרב בדברים שונים. בסוכות עזר בבניית הסוכה . הוא נסע לשליחויות שונות כנסיעה לארכיון "גנזים" בתל אביב קניית מוצרי מכולת סידור הבית ונקיונו וכל מה שהרב נזקק לו.
דרור הרגיש קרבה רבה לרב , עד כדי כך שקרא לו "צבי" הרב מאידך נהנה מאד מהיחסים הקרובים בינהם ללא מחיצות וגינונים . הקשרים היו כה הדוקים עד שמספרים שפעם ראו את הרב מצחצח את נעליו של דרור ... לימים שב דרור בתשובה שלימה.
[משמיע ישועה עמוד 176]

הפיסקא במחזה שמדברת על היחס של הרב לנמלים ראינו בסיפור הבא:
לחוש את החיות
סיפר הרב דוד פוטאש בשם הרב יוסף בדיחי , עוזרו הנאמן של הרצי"ה באחת הפעמים כשליווה את הרב לביתו ושניהם פסעו בשביל המוביל לפתח הבית סטה לפתע הרב מהשביל עקץ אותו בקטע קצר וחזר לשביל כמובן שר' יוסף הלך בעקבותיו.
לאחר שנכנס הרב לביתו, חזר ר' יוסף לשביל כדי לבדוק מדוע עקץ הרב את השביל, אך לא הבחין בשום בעיה או מכשול.
הוא חזר אל הרב ושאלו מדוע עקף את השביל? הרב השיב שהיו נמלים על השביל, והוא לא רצה לרמסם שאלו הרב בדיחי כיצד הבחין בנמלים, והשיב: חשים את החיות תחת הרגליים כשעומדים לדרוך עליהם"...
[משמיע ישועה עמוד 563]

כשראה נמלים על המדרגות לפני הכניסה לבית , ביקש רבנו ממלוויו להיזהר ולא לדרוך עליהן.
[רבינו עמוד 62]

את ההתפעלות של הרצי"ה מהנמלים כפי שבאה לידי ביטוי בהצגה לקחנו מהסיפור הבא:

פעם הסתכל פתאם רבנו במפה שעל השולחן והתבונן בעניין רב בנמלה המהלכת שם. אמר בהתפעלות והתרגשות: "ראו איזה יופי! נמלה קטנה זו שבקושי יש לה מקום בשביל מוח, יודעת להחליט אם לפנות ימינה או שמאלה קדימה או אחורה" הוא התפעל בתמימות כאילו ראה נמלה בפעם הראשונה הוא לא רצה לפנות את השולחן כדי לא להפריע לה , אלא סיפר על חכמת שלמה שלמדנו דרך הנמלים.
[רבינו עמוד 62]

את היחס שלו לחתולים בפח האשפה לקחנו מהסיפור הבא:

לא להבהיל חתולים
כעין זה סיפר הרב יגאל שפרן: כשהיה יוצא להשליך את האשפה לפח שבכניסה לחצר ביתו , היה הולך בזהירות תוך השמעת צקצוקים בפיו, כדי שהחתולים הנמצאים בפח, לא ייבהלו כשישליך את האשפה.

[משמיע ישועה עמוד 561]

הרצי"ה היה מגדולי הנלחמים במסיון הנוצרי ועל כך כתבו בספר רבנו:

רבנו לחם נגד המיסיון והיה ראש המאבק , ובביתו התרכז המטה, בארץ כולם ידעו שאצלו נמצאת האוזן היותר קשבת , והיה ממריץ לפעול , כמובן בשיתוף עם כולם.
[רבנו עמוד 248]

בהצגה מוזכר מומר בשם רופאיזון שהרב התנגד לו מאד. גם לדבר זה יש ביסוס הסטורי:

מומר ויהודי – סתירה תהומית
ומוסיף הרב צפניה דרורי: אותו מומר , רופאיזן ביקש להיחשב כיהודי בן דת אחרת הוא הגיש תביעה לבית המשפט ודרש לקבל אזרחות ישראלית מכוח חוק השבות הרב נלחם במלוא העוז ופעל ככל יכולתו שתביעתו זו לא תתקבל ואכן בית המשפט העליות קבע שאין לאפשר זכות עלייה ארצה כיהודי למי שמגדיר עצמו בן דת אחרת.

בהצגה מוזכר שתלמידיו של הרב הפגינו בחצר המנזר של המסיון סיפור זה במקורו מסופר כך:

הפגנה ומאסר –קידוש שם שמים
סיפר הרב צפניה דרורי : ברחוב הנביאים, לא הרחק מהישיבה שכן מנזר. מדי יום ראינו ילדים יהודים לבושים מדי מנזר צועדים לבית הספר שבמנזר משכונת העוני "מוסררה"
פעילי "יד לאחים" פעלו בכל דרך לילחם בתופעה. התארגנה הפגנה גדולה של בני ישיבות ואנו בעידודו ובברכתו של הרצי"ה השתתפנו בהפגנה.
נכנסנו דרך השער לחצר הגדולה של המנזר. רוב המפגינים התיישבו בשקט על הגדרות מסביב, אולם מספר בחורים רצו לכיוון דלתות המנזר והחלו לבעוט בדלתות . הנזירות נבהלו והזעיקו את המשטרה, זו הגיעה במהירות ולקחה את מאות המפגינים למרתפי בית הסוהר במגרש הרוסים. מגרש הרוסים היה צר מלהכיל את כולנו ולא היו מספיק תאים לכולם. הסתובבנו בבית המעצר דבר שהכביד על המשטרה , לכן חיפשו מישהו שישחררנו בערבות, אחד הרבנים החרדים הגיע למקום, אך כשראה שרוב האסירים הינם בני "מרכז הרב" אמר: "איני חותם אלו אינם שלי" ושב על עקבותיו... בסוף קראו לרב נתן רענן והוא חתם על ערבות.
חבר הכנסת ד"ר זרח ורהפטיג ממנהיגי הציבור הדתי לאומי פנה לרב צבי יהודה ושאלו " הילדים שלך משתתפים בהפגנה"? ורמז שהיה זה מעשה ילדות. ענה הרצי"ה: "מה פירוש ילדים? זה מעשה חשוב וחיוני , אלו הם אברכים תלמידי חכמים מקדשי שם שמים ברבים, וכי זה מעשה ילדות?"
[משמיע ישועה עמוד 232]
בהצגה אומר הרב " אני נגד כל מי שכופה את הדת בכוח על אחרים" הרב היה נגד כל סוג של כפיה דתית ואף היה חבר בליגה נגד כפיה דתית.

חבר בליגה למניעת כפיה דתית
הליגה למניעת כפיה דתית הוקמה לאחר קום המדינה במטרה להיאבק בכפייה בנושאים דתיים . כששמע הרב על הקמת הליגה הוא ביקש להצטרף הוא שילם דמי חברות בסך לירה אחת סכום לא קטן באותם ימים והקבלה הראשונה קבלה מספר אחת הייתה על שמו .
על חברותו בליגה עמד הרב במהלך כינוס של מאות רבנים למען קיומה ופעולתה של הרבנות הראשית כגוף עצמאי בלתי תלוי . מצד התורה" אמר הרב אין מקום במצבנו העכשווי לשום כפייה דתית ועל אחת כמה וכמה לטרוריזם חרדי של כפייה פרטית. בשיחות פנימיות בישיבה הסביר הרב שחברותו ב"ליגה" מבוססת על השקפתו הבסיסית לפיה יש לחנך ולקרב א אין לכפות ענייני

הדת.
לאחר מספר שנים הפסיק הרב את חברותו בליגה . הוא נימק זאת בכך, שהיא מתפקדת כליגה בעד כפייה אנטי דתית ולא כליגה נגד כפייה דתית
[[משמיע ישועה עמוד 221

מוטיב חוזר בהצגה הוא הערך החשוב של עצמאות . עצמאות אישית במובן של " לא להשתמש באנשים" ועצמאות לאומית , בבחינת חשיבות הקמת מדינה עצמאית. רעיון זה מובא בספר רבנו:

עצמאות – עמידה ברשות עצמו
" המובן של עצמאות הוא עמידה ברשות עצמו, אדם העומד ברשות עצמו הוא עצמאי חופשי בגלות לא היינו עצמאיים אלא רשות אחרים היתה עלינו. אלה הם דברים פשוטים וידועים שאין בהם שום חידוש. גלות היינו משועבדים לנכרים ובעת תקומת המדינה קמנו להיות עצמאיים ומתוך כך נהיינו מה שאנחנו באמת.
כשאדם יהודי נמצא ברשות עצמו , הוא מכיר את ערכו , ומתוך כך הוא מכיר את תפקידו ומה שמוטל עליו בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, מתוך הבנה אמיתית וישרה של עצמאות מגיעים לתורה ומצוות . במובן מסויים אפשר לומר שכל התורה כולה נמשכת ומסתעפת מעניין העצמאות.
כשהוא מובן בשכל ישר. הכל חוזר תמיד מסביב לענין זה שהאם יעמוד ברשות עצמו .
כך הוא בנוגע לאדם בעצמו וכך הוא בנוגע למדינה...
[רבינו עמוד 37]

בהצגה הרב מסרב לקבל עזרה באיסוף האשפה שנפלה ממנו וכך היתה דרכו:

לרבינו לא היתה מכונת כביסה הוא היה מטעין את שק הכביסה על כתפו ומוסר למכבסה בשכונת גאולה לפעמים היה מתלווה אליו תלמיד שרצה לקחת את השק אך רבנו לא הסכים בשום אופן.
[רבינו עמוד 42]

בהצגה מסופר על אישתו של הרב שהייתה בעלת חסד וכיצד היא נפטרה :
פטירתה הפתאומית בדמי ימיה
חורף שנת תש"ד היה סוער במיוחד, ושלג עז ניתך ארצה במשך שבועיים ללא הפוגה. אוטובוסים לא יכלו לנסוע בכבישים מפאת השלג המצטבר, ומי שלא היה חייב – לא יצא מפתח ביתו . הרבנית חשה שאינה יכולה לוותר על הטיפול בילדי העיר העתיקה. חרף מזג האויר הסוער צעדה ברגל לעיר העתיקה , בנושאה עימה שני סירי אוכל גדולים. אולם הקור העז פגע בה . היא הצטננה אך המשיכה ללכת עוד מספר פעמים לעיר העתיקה עד שחלתה בדלקת ריאות ונפלה למשכב. רופא שגר בבנין בו התגוררו נתן לה תרופה אולם תרופה זו היתה חזקה מדי ופגעה בליבה. לא עברו ימים מרובים והרבנית חוה-לאה השיבה את נשמתה הטהורה לבוראה. והיא בת ארבעים ושמונה שנים בלבד.
וכך מתאר הרב שאר ישוב כהן בנו של הרב דוד כהן הרב הנזיר:
בוקר ירושלמי קר , גשם זלעפות ניתך ארצה. ואני ממהר לדרכי. לפתע ראיתי מולי אדם צועד במהירות ברחוב , ללא מעיל, כשהתקרבתי ראיתי שזהו הרציה . שאלתיו מה קרה? והוא ענה שהוא רץ להזעיק רופא לאשתו שמצבה החמיר מאד. הצעתי שארוץ הביתה ואתקשר מהטלפון שבביתנו רצתי הביתה והרב שב במהירות לאשתו.
למחרת נפטרה אשתו התדהמה היתה עצומה , חוה לאה אשה צעירה בריאה שכל פעולתה חסד-נפטרה במפתיע בעקבות הצטננות שגרתית
השבר היה גדול, זוכרני שמרגע הפטירה ועד לאחר הלוויה אמר הרב ולא פסק לרגע ברוך דיין האמת , ברוך דיין האמת"

לאחר זמן שאלתיו בדחילו ורחימו מדוע חזר הרב על משפט זה? והרב ענה לי "כדי שלא תיכנס חלילה בליבי מחשבה של טרוניה כלפי ריבונו של עולם"
[משמיע ישועה עמוד 39]

את המשפט שנאמר בהצגה על הרבנית "חוה לאלה היפה והצנועה" לקחנו מהסיפור הבא:
גילוי לב
מספר הרב מרדכי פירון , תלמיד הישיבה באותה תקופה לימים הרב הראשי לצה"ל: כששמעתי שרעייתו של רבי צבי יהודה נפטרה , רצתי מהר לביתו. ראיתיו עומד לידה מתייפח בבכי שקשה לתאר. מספיד אותה וחוזר שוב ושוב על המילים: חוה- לאל'ה הנחמדה היפה והצנועה" הנוכחים פקחו זוג עיניים נדהמות מגילוי הלב. ואני התרשמתי מאד מכך שהוא ביטא החוצה את שחש בליבו פנימה.
לבו נשבר , אך הוא אמר לי שלמרות כל הכאב והצער לעיו להמשיך , כיון שמוטלת עליו שליחות גדולה ללמוד וללמד את תורתו של מרן אבא.
[משמיע ישועה עמוד 39]

היחס של הרצי"ה לאביו היה יחס של כבוד והערצה כפי שרואים בהצגה וכך מספרים על יחס זה:

הרב דוד כהן הנזיר אמר על רבנו " זהו יהודי שאין לו בעולמו אלא אבא"
רבינו עמוד 28]
יחסו לאביו היה מלא הערצה והוא ביטל את עצמו לגמרי בפניו. היו לו דברים רבים משל עצמו לומר אך הוא הסתיר את גדלותו ולא עסגק בפיתוחה, כדי להיות שופר של אביו מעולם לא חלק עליו.
[רבינו עמוד 25]

בהצגה אומר "הרב" שאביו חמל אפילו על צמחים ולא קטף אותם סתם. וכך מסופר:

כל ציץ עשב אומר שירה

זכרתי ימים מקדם משנת תרס"ה שזכיתי בחסדי העליון יתברך שמו, לעלות על אדמת הקודש ביפו. שחרתי בראשונה את פני רבינו הגאב"ד [הרב קוק] זצוק"ל, קבלני בסבר פנים יפות כדרכו בקודש לכל אחד, שוחחנו בדברי תורה. אחרי תפילת מנחה גדולה יצא רבינו, כדרכו בקודש, לשוח בשדה ולצמצם מחשבותיו, ואני התלויתי אתו. בדרך קטפתי איזה עשב או פרח, והזדעזע רבינו ואמר לי בנחת כי הוא נזהר מאד לבלתי קטוף בלי תועלת עשב או פרח שיכול לגדול או לצמוח, כי אין עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה ואומר לו גדל. כל ציץ עשב אומר דבר, כל אבן לוחשת איזה סוד, כל הבריאה אומרת שירה...

1. **הרב אריה לוין, לחי ראי, ירושלים תשכ"א, עמ' ט"ו-ט"ז]]**

בהצגה מוזכר שהרב אומר שצריך לגשת לאנשים באהבה ואמונה:

2. **הרב צבי יהודה קוק זצ"ל היה אומר: "בדורנו צריך להרבות בשני האלפין (בשני דברים המתחילים באות א') אהבה ואמונה ואהבה קודמת לאמונה.**

לרב היה יחס של כבוד לגויים . יחס זה בא לידי ביטוי בהצגה בסיפור על הערבי שילדים הציקו לו, בדאגה ליוהאן הנוצרי ,וביחס שלו ליפנים בני כת המקויה את הכבוד הזה ראינו בין השאר בסיפור הבא:

בצלם אלוקים
בליבו של הרב צבי יהודה יקדה אהבת ישראל גדולה אהבת תמיד ללא גבולות וללא מחיצות. אולם בצד אהבה זו שכן גם רגש של כבוד לכל הנברא בצלם אלוקים. תלמידיו ושומעי ליקחו למדו ממנו גם כיצד יש להקפיד על כבוד גויים.
כאשר לעגו תלמידים בבית ספר הסמוך לישיבה "שבבית הרב" לערבים שעברו במקום, הדבר הפריע לו מאד, הוא פנה במכתב למנהל ודרש להדריך את התלמידים ליחס של כבוד לכל אדם "כי בצלם אלוקים עשה את האדם"
[משמיע ישועה עמוד 225].

ההצגה מתיחסת גם לכוח ולעוצמה הפיזית של הרב אנו ראינו את הדבר כביטוי לתורת ארץ ישראל המחברת שמים וארץ וכך קראנו
:
... למרות כל זאת לא היה חלש אלא בעל כוח גופני בלתי רגיל.
בשמחת תורה היה נושא ספר תורה כבד במשך שעות.
גם טפיחות האהבה שלו היו לפעמים חזקות מאד. פעם סיפר שרבי חיים מצאנז היה מלוה את ברכותיו לחסידוי בטפיחה על השכם וככל שהטפיחה היתה חזקה יותר , הברכה היתה מתקיימת.
לאחר יומיים בירק תלמיד בליווי טפיחת שכם קטנה , התלמיד הזכיר לו בעדינות את דבריו על רבי חיים מצאנז . רבינו שמע ונתן לו טפיחה עצומה שהעיפה אותו שני מטר.
[רבינו עמוד 50]

יש בהצגה גם התיחסות לצורה המיוחדת בה היה הרב אוכל , וזאת כדי להביא לידי ביטוי את עליונות הרוח על החומר:

זמן הסעודה היה לתלמידיו שיעור גדול. אל המרק לא התכופף רבינו כמקובל, כי אם הביא את הכף אליו ביושבו זקוף כי אדם אינו צריך להתכופף אל המזון , אדרבה , לרומם את המזון אליו בשני המובנים החסידותי והטכני, וכך כתב מרן הרב" אכילת הצדיקים המרימה את יסוד החיים הכמוס שבכוח הארץ [אורות הקודש עמ רצד] ואפילו בשעת חוליו נהג כן, על אף שהדבר האריך את משך הארוחות.
[רבינו עמוד 50]

בהצגה רואים שהרב מתיחס בכבוד גדול לראש ממשלת ישראל וכך קראנו
תוכחה גלויה בעת צורך יחד עם כבוד ואהבה:
מתוך תפיסת עולמו שהמדינה כולה קודש סבר הרב צבי יהודה שיש לכבד את הממשלה וחבריה שהם הנצידים והשליחים של עם ישראל לקיום דברי ה' בגאולת עמו ונחלתו קשה לתארי את הכבוד שהוא נתן לשרים בממשלה הן כאשר באו לביתו והן כאש קיבלם בישיבה.
אולם מאידך עם כל הכבוד הראוי הוא גם לא חשש להעביר עליה ביקורת כשראה צורך בכך ואף ביקורת חריפה . הוא אף פעם לא התייחס בחנפנות לאישי ממשל . פעמים רבות יצא בעוז ובתוקף בדברים ברורים וחריפים נגד הממשלה , הן בעת שכיהנו ממשלות בעלות אידיאולוגיה שמאלנית. והן כאשר שלטו בכיפה ממשלות המוגדרות ימניות. .
[משמיע ישועה עמוד 288]

בהצגה אומר הרב שראש הממשלה הוא כמו מלאך אלוקים העניין לקוח מכאן:

רב חשוב תלמיד חכם גדול דיבר עם רבנו על ראש הממשלה גב' גולדה מאיר. רבנו שתק ולא רצה להגיב . אך כאשר הוא יצא רבנו אמר בהתרגשות : " אני ככה לא יוכל לדבר על ראש ממשלה , ראש ממשלה בישראל הוא בשבילי מלאך אלוקים.

[[רבנו עמוד 268

ועוד בכיוון הזה: .3
כאשר השר מיכאל חזני בא לבקר אצל רבנו הדליק רבנו את כל האורות כפי שנהוג לכבוד שבת שאלוהו למה? השיב "שר בישראל"
רבנו עמוד 270]]

את הקטע בהצגה בה רואים את הקרבה בין הרב לבין ראש הממשלה ואת הדיון איתו על ארץ ישראל לקחנו בהשראה מן הסיפור הבא:

שר הביטחון בן בית אצל הרב
הרב אביהו שוורץ: כאשר רצה הרב להפגש עם שר הביטחון באותה תקופה, מר שמעון פרס היה שולח לו פתק עם שליח , ומר פרס היה מגיע. פעם הגענו לשיעור בביתו והמתנו בחדר ההמתנה שמענו מחדרו מילים כדורבנות בעניינה של ארץ ישראל את פירטי השיחה לא שמענו אך חשנו בעוצמתה.
והנה מר פרס יוצא עומד על מפתן הדלת פונה לרבנו ואומר לו : הרב אני חוזר ואומר לך עכשיו בנוכחות תלמידיך – בעניין יהודה ושומרון אני הולך אחריך. חשנו שפרס יצא מהרב עם כוחות מחודשים ועם נקודת מבט מעט אחרת מזו שאתה הגיע
משמיע ישועה עמוד 324]]

הויכוח עם עם ראש הממשלה שמופיע בהצגה השראתו היא מהסיפור הבא
:
הסכמי קמפ דייויד מסירת סיני ותוכנית האוטונומיה בגידה ממשלתית
.
מספר יחיאל קדישאי: כמזכירות האישי של מנחם בגין התלוותי אליו מספר פעמים בביקוריו אצל הרצי"ה הרב קיבלו תמיד בכבוד והערכה . לאחר מילות ברכה מועטות יצאתי מהחדר והותרתי אותם לשוחח ביחידות . על תוכן שיחותיהם אינו רשאי לספר, אך אוכל לומר שבגין היה מלא הערכה לרב , התפעל מתעצומות הנפש שלו , ומהדרך בה הרב חי . הוא אהב לשוחח עם הרב ולשמוע את דעתו . היתה בינהם חליפת מכתבים ענפה. הרב לא היסס מלומר לבגין את דעתו על צעדיו ומהלכיו ובעקבות הסכמי קמפ דויד מבחינים במכתבים בביקורת חריפה יותר על מהלכיו של בגין.
מוסיף הרב דוד חי הכהן לאחר הסכמי קמפ דייויד זימן הרב את מנחם בגין וראש הממשלה הגיע כשהסתגרו בחדר גער בו הרב צבי יהודה קשות ובגין ישב נזוף. .
כשתמה השיחה הקשה קם הרצי:ה ממקומו וחרף החולשה והכאבים העזים ברגליו ליווה את הגין במאמץ אדיר עד גרם המדרגות. לענייננו נהג בו בהיותו ראש ממשלת ישראל בכבוד מלכות ודיבר אילו בכבוד רב.
בט"ז בשבט תשלט כתב נגד מדיניות ממשלת מנחם בגין:
מחאת כל דורותינו נגד הבגדיה הממשלתית דהאידנא... כל הארץ הזאת שייכת בקנין עולם אלוקי נצחי לכל ישראל... וכל מיעוט בשייכות זו הוא בטל ומבוטל בהחלט אם מצד מי שהוא של שרים שלנו או של ממשלתנו ... והאי עביד לא מהני ועניינו הוא לדראון עולם
[משמיע ישועה עמוד 284].

יודעים הגויים שארץ ישראל שלנו 387
עליה לחווארה עמוד 370

על האופן שבו התייחס הרב לתלמידיו מופיע בהצגה הסצינה עם אברהם תלמידו את רוח הסצינה ראינו בפיסקה הבאה
.
הרב כמחנך
רבנו לא ניסה להטביע את אישיותו בתוך תלמידיון אלא לפתח אישיות כל אחד מהם ולהעמידו על

רגליו . לכן דיבר אל כל אחד בצורה ונה ולא בבצורה אחידה פשטנית הוא עשה דיאגנוזה של כל אחד על כוחותיו וחולשותיו השתדל לפתחו בלי לדכאו. הוא לא רצה להעמיד דפוס אחיד של תלמיד. אף על פי שהרבה תלמידים רצו בכך אלא רצה להביא ברכה. רבנו העמיד תלמידים הרבה .אך לא במכונות דפוס
רבנו עמוד 103]]

את הדו שיח בין הרב לתלמיד בהצגה לקחנו מהפסקא הבאה:

סיפר תלמיד חוזר בתשובה:" כך התנהלו השיחות. שאלתי שאלה. הוא השיב : נו אז הייתי עונה בעצמי על חלק משאלתי ומחכה שגם הוא יאמר משהו, שהרי באתי ללמוד. אך הוא בשלו: נו אז הייתי מפתח עוד קצת. נו . הייתי תורם עוד משהו נו חשבתי שכל זה אינו בשבילי כאשר הייתי גומר את כל דברי הוא היה מתחיל זאת היתה שיטת הליוד שלו . זה דומה למאמן שאתה אוהב ושונא גם יחד. כי הוא דורש ממך כדי לגלות כוחות להוציא ממך. אתה צריך לעשות את העבודה וזאת איננו אוהבים. אנו אוהבים שיאמרו לנו את הכל , בקיצור ונוכל ללכת אך רבנו לא עבד ככה. [[רבנו עמוד 106

את שפיכת הכוס כמשל ל"מי ראוי ללמד" לקחנו מהסיפור הבא:

פעם בא אדם אחד אל הרב צבי יהודה ואמר לו: "אני רוצה לתקן את עם ישראל. איך מתקנים " במקום לענות לו, שפך הרב כוס מים לתוך הכוס שלו. הוא המשיך לשפוך, והכוס עבר את גדותיו. אמר התלמיד הבנתי ! והלך. אדם הרוצה לתקן אחרים צריך להתמלא בעצמו, וכשיהיה מלא, תשפך השפעתו על אחרים באופן טבעי.
[הרב אבינר והלכת בדרכיו].

את דאגתו לעליה מרוסיה לקחנו מהסיפורים הבאים:
הקמת מטה הפעולה למען יהודי רוסיה
מספרת אביטל שרנסקי : באישון לילה הגענו אל הרציה הרב ישן במיטתו בפינת החדר כשהוא נשען על כרים גדולים כאב לכולנו להפריע לו אך עקב דחיפות העניין הערנו אותו משנתו. סיפרנו לו הכל. [על המעצר של אנטולי שרנסקי וחבריו באשמת ריגול] הרב לא היה זקוק להסברים. הוא הבין מיד את חומרת העניין והתחיל לבכות ולצעוק אחינו ברוסיה בסכנה , יש להציל את אחינו ברוסיה. מחריד היה לראותו רב ישיש שוכב במיטתו וצועק ובוכה " הם שוב קמים עלינו כל היהודים בסכנה , חייבים להצילם" הוא זעק.
תוך זמן מועט התמלא החדר אנשים. רבים הגיעו עוד באותו הלילה כדי לפעול ולמנוע את פעולות הק.ג.ב. הצפויות . הוחלט שעל בחורי הישיבה לצאת ולפעול. לשאלת אחד הבחורים מה לעשות ? ענה הרב: לצאת לרחובות לזעוק ולצעוק. הבחור המשיך והקשה לצאת להפגנות? והרב השיב בחיוב אולם הבחור לא בא על סיפוקו הוא משיך ושאל " אבל הרב. הרי זה ביטול תורה. היה לרגע שקט ואז הרב צעק " מי שלא יודע לסגור את הגמרא כשעם ישראל בסכנה, שלא יפתח אותה . לפני צאתנו מביתו בירך הרב את אחי מיכאל ואותי בהצלחה ברכתו נסכה בנו כוחות חדשים כוחות של אמונה ועשייה . .
.**[[משמיע ישועה עמוד 215**

:בהצגה נזכר בוריס קוצוביסקי והסיפור עליו לקוח מכאן

בוריס התבטא בראיון בעיתון באהבה לאומית אדירה לכל המפעל הגדול הנעשה בארץ . המאמר הרשים מאד את רבנו והוא ביקש להשתדל להזמין את בוריס אליו. בוריס הגיע לבית רבנו בשעת שיעור שנתן, ואז רבנו התרגש חיבקו נישקו ובירך שהחיינו בשם ומלכות.
[רבנו עמוד 262]

את היחס המיוחד לחברי כת המקויה לקחנו מהסיפור הבא:

ברכה לבני כת המקויה
חברי כת "המקויה" הינם יפנים אוהבי ישראל שלרב צבי יהודה היו קשרים הדוקים עימם. מספר פעמים נפגש איתם הוא שוחח עימם בעברית ואף למדם על גאולת ישראל.
לתלמידיו סיפר בהתלהבות על פגישותיו עימהם על אמונתם בגאולם ישראל ועל רצונם לסייע בתהליך הגאולה. פעם כאשר ביקרו אצלו ביקשו שיברכם . השיבם " הרי אני מברך כל יום בהיותי כהן" בהפצירם בו שוב נענה ואמר: " אם ברצונכם אקרא לכם מן החומש מה שאני אומר כל יום" וקרא את ברכת הכוהנים . אחד היפנים נטל את כף ידו של רבנו והניחה על ראשו ורבנו לא הורידה .עד תום קריאת הפסוקים